

Z P R A V O D A J

Číslo:
63

Ročník:
2006

SPOLEČNOST SBĚRATELŮ ČESKOSLOVENSKÝCH KNIHTISKOVÝCH ZNÁMEK

Zpravodaj společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pouze pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podíleli členové společnosti. Rukopisy, články, připomínky, nové poznatky či jinou korespondenci pošlete na adresu: Radovan BANERT, Trávníčkova 1765/7, PRAHA 5 - Stodůlky, 155 00, tel.: 251 619 478, e-mail: banert@seznam.cz

OBSAH

- Obsah.....	str. 2
- Informace vedení společnosti.....	str. 2 – 3
- 3. valná hromada SČF (Jiří Kašpar).....	str. 4 – 5
- Aprílová filatelie – smutná i úsměvná (Jiří Kašpar).....	str. 6 – 7
- Hradčany kresba „e“ – Pravá příčka (František Hamr).....	str. 8 – 11
- Horní a dolní příčka hradčanské emise kresby „e“ (Zdeněk Ryvola).....	str. 12
- Hradčany 3h a) I.TD – retuš ano či ne? (Jaroslav Michalík).....	str. 12
- Holubice 15h – jen jedna známka na celistvosti (Josef Chvalovský).....	str. 13
- Vynechané otvory v HZ 14 u zn. emisi Hol. a OR (J.Chvalovský)..str..	14 – 16
- OR 50h zelená – vada I. negativu na ZP 35 (Josef Chvalovský).....	str. 17
- OR – tzv. pilové hřebenové zoubkování 14 (Josef Chvalovský).....	str. 18 – 19
- OR 60h modrá – padělaná zoubkování (Josef Chvalovský).....	str. 19 – 20
- O překvapení při studiu známek není nouze (Radovan Banert).....	str. 21 – 22
- OR 100h hnědá – odchylky na ZP 94 – TD I (Bohumír Paleček).....	str. 23
- Inzerce.....	str. 24

INFORMACE

Vážení přátelé, v rozeslaných zpravodajích č. 62 (podzim 2005) jsme někde opomněli přiložit složenku těm u kterých dosud evidujeme neuhrazený členský příspěvek za rok 2005 případně i za rok 2004). Tímto zasiláme složenku s tím, že pokud neprovedete urychleně úhradu, nebude Vám již podzimní zpravodaj zaslán.

Dále chceme naše členy již dnes informovat o datumu podzimního setkání naší společnosti, které se bude konat v sobotu dne 25. 11. 2006.

Vedení společnosti

POZVÁNKA

Naše první letošní setkání se uskuteční v sobotu dne **11. března 2006** od **9.30 hod.** Bude již tradičně v zasedací místnosti AGROPOLU, Praha 1 v Opletalově ulici číslo 4. v prvním poschodí.

K dispozici Vám budou jednotlivé předsedové studijních skupin (emisí) a znalci SČF pro knihtiskové známky.

! POZOR ZMĚNA !

Jak jste si již asi všimli na první straně obalu našeho zpravodaje, dochází od tohoto čísla ke změně místa pro zaslání příspěvků, článků, připomínek či dotazů. Proto Vás tímto žádáme, aby Vaše případná korespondence byla na příště zasílána na tuto novou adresu: Radovan BANERT, Trávníčkova 1765/7, PRAHA 5 Stodůlky, 155 00. Případně můžete využít e-mail, nebo telefonní číslo (obojí uvedeno na obálce).

Také Vás tímto chceme vyzvat, aby jste si své byt' i drobné zjištění či objevy nenechávali pouze pro sebe, či malou skupinku lidí a dali je na vědomí prostřednictvím našeho zpravodaje. Tímto vzniká větší pravděpodobnost, že zveřejněním Vašich informací, nebo dotazů, oslovíte podstatně širší okruh sběratelů, kteří na ně mohou reagovat nebo je využít pro další studium. Vždyť koho by před pár lety napadlo, že budou někoho zajímat u emisí Osvobozená Republika a Holubice vynechané nebo vychýlené otvory v perforaci u běžného Hz14. A vidíte, dnes je to v mnoha případech neodmyslitelná pomůcka při určování známkových polí včetně některých retuší. Také při sestavování sloupců a řad známek pro rekonstrukce tiskových desek se hojně využívá takových to nepřesností v perforaci. Jak je vidět, někdy i zdánlivá drobnost, může posunout studium známek značně kupředu.

Chtěli by jsme Vás také požádat, **pokud je to ve Vašich možnostech** (rádi uvítáme každý příspěvek) o ujednacení stylu a velikosti písma při psaní příspěvků, aby byla co možná nejvíce zachována jednotnost úpravy zpravodaje. Používané písmo: Times New Roman. Nadpis: tučně, velikosti 16, umístěn do středu. Text: velikost písma 14 zarovnávaný do bloku (viz. tento článek). Předem za případnou ochotu děkujeme.

Také jsme chtěli našim členům umožnit využití zpravodaje i pro možnost obstarání známkového materiálu (hlavně pro studijní účely). Z těchto důvodů jsme uvolnili poslední stranu pro bezplatnou inzerci Vašich poptávek nebo nabídek. Rubrika bude zkušebně zařazena od příštího čísla. Pokud se osvědčí a bude pro naše členy přínosná, zachová se i nadále.

Vedení společnosti

3. VALNÁ HROMADA SČF

Na první prosincovou sobotu 2005 byla do Domu odborových svazů na pražském Žižkově svolána třetí valná hromada českých filatelistů. Jejím úkolem bylo zhodnotit uplynulé pětileté období a rozpracovat poslání a cíle SČF na období 2006 až 2010, včetně volby čelných funkcionářů svazu. Valné hromady se zúčastnila i řada členů Společnosti sběratelů čs. knižtiskových známek (uváděno bez titulů: Paděra, Starec, Holoubek, Kalabza, Hamr, Sákra, Kašpar, Běloušek, Maleček, atd.).

K této příležitosti vydal SČF korespondenční lístek s přitiskem, který si účastníci valné hromady mohli nechat u poštovní přepážky opatřit příležitostným razítkem.

Valnou hromadu zahájil o půl desáté dosavadní místopředseda pro vnitrosvazovou činnost Ing. Běloušek uvítáním delegátů a hostů. Po nezbytné volbě členů komise mandátové, volební a návrhové následovaly zprávy o činnosti za uplynulé období. Ty přednesl postupně stávající předseda Ing. Brendl, tajemník Mgr. Maleček a předseda revizní komise PhMr. Beneš.

Z uvedených statistických údajů zaujal úbytek 45 klubů a cca 6 000 členů (z 17 500 na 11 500). Naopak potěšily přebytkové rozpočty v posledních třech letech, tj. po přestěhování sekretariátu SČF z Příběnické ulice do objektu České pošty v Holečkově ulici, kde se platí nižší nájemné.

Velmi kladně byly hodnoceny všechny v poslední „pětiletce“ uspořádané filatelistické výstavy. A to od těch propagačních (mj. v Pardubicích, Hradci Králové, České Skalici a Dolní Černé), přes premiérové a národní až po tu nevyznamnější – letošní evropskou BRNO 2005.

Na příští pětileté období je rovněž naplánována řada výstav, jmenujme alespoň Euregia Egrensis Karlovy Vary 2006, dále Trutnov 2006 a národní Hradec Králové 2007, které budou kvalifikačními pro tu nejočekávanější – světovou PRAGA 2008. Dalšími by měly být OSTROPA Plzeň 2009 a snad i evropská BRNO 2010.

Kladně byla hodnocena práce většiny odborných společností, tu Sběratelů knihtiskových známek nevyjímaje. Zvláštní pozornosti se těšily úspěchy mladých filatelistů, i když mládežnická základna roste výrazně pomaleji než v dobách minulých.

Kupodivu v referátech ani v diskusních příspěvcích nebyla propírána aféra s prodejem padělků, na které se, byť různým způsobem podíleli dva členové předsednictva (známá dvojice P + P). Druhý jmenovaný byl (až do odvolání) i členem výkonného výboru a předsedou Komise expertů SČF. Snad bylo dobře, že ani jeden z těchto „nejčestnějších“ se valné hromady nezúčastnil.

Volba čelných funkcionářů svazu proběhla tentokrát velmi hladce již v prvním kole. Post předsedy uhájil Ing. Brendl, místopředsedy pro zahraniční činnost Ing. Vaníček a tajemníka Mgr. Maleček. Jedinou novou tvář ve vedení je Ing. Müller, který uspěl při volbě místopředsedy pro vnitrosvazovou činnost a nahradí odstoupujícího Ing. Běloubka.

Po řadě připomínek se delegátům VH podařilo doladit a schválit inovované stanovby SČF. Roční členský příspěvek byl schválen na úrovni let minulých, tj. 150.- Kč.

V následné volbě do 23-ti členného předsednictva se volilo již jen 19 členů (čtyřmi jsou automaticky nejvyšší funkcionáři SČF). Při volbě předsednictva překvapivě neuspěl notorický diskutér a nový šéfredaktor Merkur-Revue Ing. Fritz.

Nově zvoleným funkcionářům SČF (mezi kterými je i Jan Starec) je nutno popřát jak šťastnou ruku při výběru svých spolupracovníků, tak i hodně úspěchů při práci ve prospěch české filatelie.

Ing. Jiří Kašpar

1

2

Když porovnáme protilehlé otvory ve svislých řadách obrázku 2, jsou tyto výrazně odchýleny a nemohly být proto úředně provedeny v době zoubkování stokusového archu. Navíc nesouhlasí ani protilehlé otvory zoubkování $13 \frac{3}{4}$ ve vodorovných řadách.

Připominám, že podle odborníků, byla lišta s usazenými perforačními jehlami pevnou součástí perforačky, takže byl při zoubkování přepážkového archu známek vyloučen její pohyb do stran, stejně tak jako tzv. uvolněné jehly. Archy známek posunované pod perforační lištu, byly napichnuty na hroty, aby se zabránilo jejich případnému posunu, viz Specializovaná příručka OR.

Pokud se padělané zoubkování vyskytuje na známkách poštovně nepoužitých s vyššími katalogovými záznamy, zejména pak s řádkovým zoubkováním $13 \frac{3}{4}$ nebo sdruženým, pak je důvod padělení zřejmý. U běžných poštovně použitých známek ho lze označit spíše jako cvičnou přípravu před výrobou nebezpečných padělek a nikoliv za raritu.

J. Chvalovský

„SEMILSKÝ PADĚLEK. R obálka, frankovaná zn. 161 a L3, razítko KRÁLOVSKÉ VINOHRADY, 25.3.21, příchozí WEST KESINGTON, 1.4.21. Známky jsou pravé, razítka a znalecká značka Gilbert jsou padělané...2000.-,,

S největší pravděpodobností se opět jedná o padělek ke škodě sběratelů. Jak jinak...

Jsou však i skutečnosti, o kterých se nedočtete a dozvíte se je jen z kuloárů. Např. když člen komise znalců SČF pan Stupka (pravá ruka Profilu a jak vzápětí zjistíte i Merkur-Revue) **chybně odzkouší** čs. leteckou známku L2 a označí ji jako hřebenově zoubkovanou, ale ve skutečnosti se jedná o exemplář s řádkovou perforací, který je o víc jak polovinu levnější. Pokud je o tom jiným, ale erudovaným znalcem napsán příspěvek, který včetně vyobrazení by mohl být instruktážním návodem pro správné určování zoubkování a to i pro širší filatelistickou veřejnost (viděl jsem jeho kopii) a je-li předán redakci Merkur-Revue – je snaha dát takový příspěvek „k ledu“. Důvod ? Chybující znalec (navíc s „aprobací“ jen na emise Holubice a OR) je veden jako odborný poradce tohoto časopisu. (*)

Jako takový je zde veden také bývalý předseda Komise expertů SČF Pavel Pittermann, proslulý krom jiného i vstřícnými atesty na padělky prodávané v kauze Pytlíček. Pro silvestrovské pobavení si dovolím ocitovat to podstatné z jeho atestu č. 41/1992, jehož originál vlastním. V něm je uvedeno doslovně:

„Potvrzuji, že níže vyobrazená dvojice čtyřicetihaleřových známek z emise Osvobozená republika s hřebenovým zoubkováním rozměru 14 (č. 154 A), **pochází z tiskové desky pro známky II. typu, mezi nimiž se na 96. známkovém poli vyskytuje známka I. typu a spolu s ostatními tak vytváří t. zv. spojené typy**“.

Platnost atestu je stanovena pouze na 5 let. Po jejich uplynutí, alespoň doufám, se ta dvojice známek „přestěhovala“ **tam, kam patří, tj. na TD pro známky I. typu a ta 96. známka si někde opatřila ten chybějící lísteček, abychom ji mohli opět a správně nazývat známkou II. typu.** Naštěstí zkoušená dvojice známek bez ohledu na znalcovu dobrozdání byla, je a pokud někdo ty dvě známky od sebe neoddělí i zůstane spojeným typem.

Pro dnešek by to mohlo stačit

Jiří Kašpar

*) Pozor, je možné že po intervencích a změně šéfredaktora bude zmíněný článek v Merkur-Revue 1/2006 otištěn.

Pravá pŕička.

V čísle 54 ročníku 2001 a ještě před tím v časopisu Merkur-revue číslo 1/2001, jsem poprvé zveřejnil informaci o možné typologii pravé pŕičky u známek emise Hradčany vytištěných v kresbě „e“. Od té doby uplynulo pět let a tak bych chtěl znovu připomenout možnost této typologie a co je jako nový typ již sběrateli (nebo spíše obchodníky) uznáno. Je to i vzhledem k tomu, že je navrhován u této kresby další typ, nazývaný obloukový, který je však pouze u hodnoty 25 h a vyskytuje se právě v blízkosti pravé pŕičky.

Úvodem trochu opakování. Stejně tak jako byla u některých hodnot kresby „e“ opravována levá pŕička, kterou je vnitřní svislá rámová bílá čára obrazu na levé straně známky, byla provedena oprava bílé rámové části i na straně pravé. Pravou pŕičku přerušuje dolní vázání na dvě nestejně dlouhé části. Horní je delší a dotýká se dolního vázání shora, kratší dolní část končí u dolní části vázání (obr. 1). Oprava pravé pŕičky byla provedena stejně nedůsledně jako u levé pŕičky a tak vzniklo několik variant. Svoji velikostí, opakováním a i doložitelností známkových polí s opravou, jsou nejzajímavější tři varianty.

Na rozdíl od mého článku je jako první variantu potřeba uvést opravu pravé pŕičky kdy bylo rytcem proryto celé dolní vázání a tak došlo ke spojení horní i dolní části pŕičky (obr. 2). Takto byla provedena oprava pouze u hodnoty 10 h, 75 h a 500 h. Celkem bylo takto opraveno u všech tří hodnot jen pět známkových polí. Tuto opravu filatelisté přijali a uznali jako nový typ, který je nazván rámečkový. Jako takový je uváděn a oceňován v katalogích a vzhledem ke své ceně nabízen na aukcích.

Tabulka k obrázku 2.

Hodnota	Tisk. deska	Známkové pole
10 h	I.	55.
75 h	I.	1., 2., 21.
500 h	I.	93.

Při další variantě opravy rytec pouze protáhl dolní konec horní části pravé pŕičky shora do dolního vázání (obr. 3). Oprava je provedena u všech hodnot této kresby vždy na více známkových polí. Protážení horní části pŕičky do dolního vázání není však vždy stejně dlouhé a u kratšího prorytí pŕičky do dolního vázání ne vždy, třeba i v důsledku tisku, přesvědčivé. V následující tabulce jsou uvedena známková pole jednotlivých hodnot u nichž je prorytí horní části do dolního vázání. Tučně jsou uvedena ta u nichž je prorytí velmi výrazné.

Tabulka k obrázku 3.

Hodnota	T. deska	Známkové pole
5 h	I.	21., 34., 51., 95.
	II.	34., 42., 54., 61.
	III.	11., 12., 17., 31., 33.
	IV.	1., 3.

10 h	I.	3., 10., 11., 12., 24., 33., 36., 40., 52., 63., 70., 80.
15 h	I.	4., 8., 11., 12., 13., 15., 18., 34., 35., 38., 40., 43., 44., 63., 71.
	II.	12., 25., 41., 42., 51., 60., 61., 72.
	VII.	62.
20 h	I.	6., 14., 21., 42., 45., 52., 61., 62., 64., 84.
	II.	21., 22., 44., 53., 63., 72., 81.
25 h	I.	1., 13., 25., 29., 43., 45., 54., 61., 63., 66., 70., 89.
	II.	4., 5., 6., 8., 11., 12., 15., 22., 24., 26., 42., 51., 63., 72., 82., 83.
50 h	I.	62.
	II.	62.
75 h	I.	3., 4., 8., 23., 24., 63., 64., 72., 83.,
	II.	11., 22., 23., 26., 34., 91.
120 h	II.	3.
500 h	I.	13. 34.
	II.	14., 22., 26., 33., 42., 44., 52., 54., 73., 74., 84., 92., 93.

Jako třetí variantu opravy pravé příčky prorytím rytcem tiskárny je prorytí dolní části příčky nahoru do dolního vázání (obr. 4). Tato oprava se vyskytuje u všech hodnot mimo hodnotu 5 h. V další tabulce jsou uvedena známková pole u nichž k této opravě došlo. Těchž jsou opět uvedena ta známková pole u nichž je oprava prorytím výrazná.

Tabulka k obrázku č. 4.

Hodnota	T. deska	Známkové pole
10 h	I.	2., 8., 30., 51., 59., 65., 82., 88., 89., 100.
15 h	I.	2., 7., 10., 20., 27., 29., 50., 67., 68., 70.
	II.	39., 56.
	V.	40., 82., 83.
20 h	I.	57., 96., 99.
	II.	47.
25 h	I.	2., 4., 7., 20., 30., 31., 41., 43., 50., 64., 68., 75., 85.
	II.	9., 31., 36., 49., 60., 68.
50 h	II.	39.

h	75	I. 18., 60., 88.
		II. 6., 78.
	120 h	I. 33.
	500 h	II. 29., 45.

Tučně uvedená známková pole v tabulkách jsou velmi výrazná a viditelná pouhým okem bez použití lupy. Zaliti, případně malá výraznost v důsledku tisku se prakticky nevyskytuje. Všechna tato prorytí pravé příčky ať již shora či zdola do dolního vázání jsou známa i na celistvostech a dokonce v jednom případě i na celině. Na jedné dopisnici se známkou 15 h (s vytištěnou známkou z 62. známkového pole) je horní část pravé příčky výrazně proryta shora do dolního vázání.

Obr. 1.

Obr. 3.

Obr. 4.

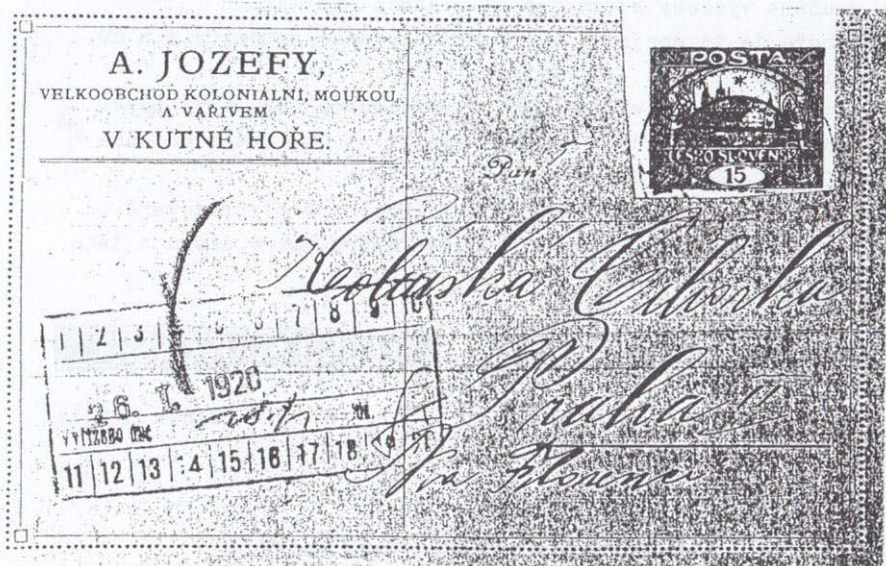

Obr. 2.

To že opravy byly provedeny rytcem je skutečně doložitelné. Máme k dispozici černý otisk tiskové desky hodnoty 20 h ještě před opravou – uzavřením 4. spirály. Na všech známkových polích je levá příčka krátká, v I. typu a pravá příčka rovněž krátká nebo nevýrazná, tedy dle výše otištěného obrázku (obr. 1). Tuto tiskovou desku, která byla rozřezána na štočky použité pro tisk známek na dopisnice, označujeme jako III. Mimo tento celý černotiskový arch, který je ve sbírkách Poštovního muzea, je znám další černotisk, tentokrát z 96. známkového pole, ale jiné tiskové desky. Ta byla rovněž rozřezána na štočky pro tisk známek na dopisnice a je označována jako IV. tisková deska.

Vzhledem k této skutečnosti a zejména vzhledem ke skutečně velmi výrazným opravám pravé příčky, ať už prorytím shora dolů do dolního vázání (obr. 3), nebo mopiak prorytím zdola (obr. 4), by stálo za úvahu tyto opravy uznat jako samostatný

typ případně jako podtyp k již uznávanému typu rámečkovému. Podle mých informací tyto známky jsou některými sběrateli vyhledávány a to včetně spojených typů. Myslím si, že jedinou překážkou která brání uznání tohoto typu, především ze strany obchodníků (což souvisí s uvedením do katalogu) je jejich dostatečný výskyt a tím nízká cena. To však nemusí sběratel mrzet. Naopak.

Leti vajíčka - pryti z dola do dolního vazání . 7. známkové pole I. tiskové desky

Na závěr prosba o spolupráci. Potřebuji fotokopie velkých celin (průvodka, telegram, příkazka) se známou Hradčany. Znamka dobře čitelná pro určení známkového pole. Náklady rád uhradím.

Hanr František

Inzerce.

Hledám razítkované známky Hradčany 15 h ze VII. tiskové desky ze známkového pole 24, 38, 47, 76, 99 a 100. Koupím nebo vyměním za jiná známková pole nebo jiné zajímavosti této emise. U známkových polí 24 a 99 dám dva kusy známky ze VII. TD. Za příčkový typ na známkovém poli 13. dám spirálový typ ze známkového pole 49 a navíc přidám známku z dalšího známkového pole.

Hanr František, Družstevní 448/III, 392 01 Soběslav

Horní a dolní příčka hradčanské emise kresby e

Dlouhou řadu roků prohlížím hradčanské známky, ale teprve nedávno jsem uviděl horní a dolní příčku u kresky e jako součást výzdoby která začíná a končí spirálou.

Nahoře je to spojnice 4. a 7. spirály, dole spojnice 1. a 10. spirály.

Název příčka je vžitý, používá se dlouhou dobu. Nový název spojnice spirál dává možnost vybrat si. Čas ukáže co bude filatelistům bližší.

Název spojnice spirál byl poprvé použit v přepracované studii Hradčany 15h pro 3. a 4. desku, pro 5. a 6. desku a také ve studii pro 7. desku.

Zdeněk Ryvola

Hradčany 3h a) I.TD – retuše ano či ne?

Někteří sběratelé tvrdí, že na hodnotě 3h kresby a) na I.TD došlo k retuším nápisu POŠTA, jiní tuto možnost popírají. Jsem přesvědčený, že k těmto retuším došlo, i když ne na skleněném negativu, ale na již hotové, vyleptané tiskové desce. Jak známo, z negativu byly vyrobeny všechny tiskové desky téže hodnoty (mimo hodnotu 1h, kde každá tisková deska měla svůj negativ) a protože odchylky se na stejných ZP. II.TD nevyskytují, musely být opraveny až na hotové desce. Retuše byly pravděpodobně prováděny proto, že v důsledku špatného proleptání byly zkráceny nožky písmen P a T, jako se vyskytují na 28. a 75.ZP, kde tyto vady byly přehlédnuty a proto ponechány, u písmen Š a A snad byly špatně proleptány jejich dolní části.

Podle mých zjištění byly retuše provedeny na těchto známkových polích:

Písmeno P – 7,8,15,16,18,35,36,46,62.ZP

Písmeno Š – 17,19.ZP

Písmeno T – 35,36,46.ZP

Písmeno A – 15,16.ZP

Na 2.ZP, v Monografii uváděná desková vada, vznikla velmi pravděpodobně ujetím nástroje při opravě nožky písmene P, tyto případy nejsou ojedinělé, dobře známé je vidlicovité vybočení na horní části pravých příček kresby e) na hodnotách 10h,15h,25h,50h,120h a 500h. Ladislav Novotný v „Speciální příručka pro sběratele československých známek“ omylem uvádí retuš nápisu POŠTA na 12.ZP/I.TD (na tomto ZP se žádná odchylka nevyskytuje), zřejmě měl na mysli právě toto 2.ZP, které naopak neuvádí v Příručce mezi deskovými vadami, ačkoliv je tato vada dost nápadná a zjištělná pouhým okem bez použití lupy.

Rád uvítám zjištění jiných sběratelů a doplnění mých informací.

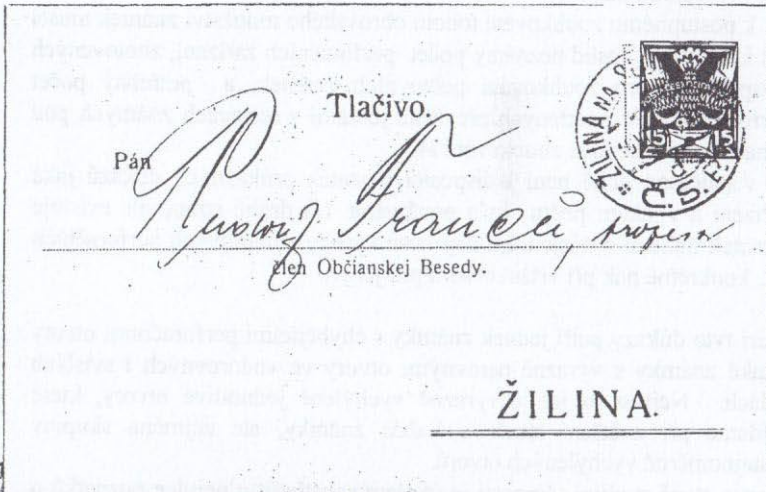
MICHALÍK Jaroslav

HOLUBICE 15 h – jen jedna známka na celistvosti

Již v předchozích vydání našeho zpravodaje byly uveřejňovány informace o vynímečných zásilkách opatřených jen jednou známkou. Ne vždy bylo možné určit poštovní tarif, protože nebyl v archivovaných dokladech nalezen (případně v nich nebyl nikdy uveden). S povolením významného sběratele celistvosti předkládám dva obrázky poštovní zásilky na niž byla použita jen jedna známka hodnoty 15 h, emise Holubice. Zásilka byla odeslána ze Žiliny na Slovensku dne 16.6.1925.

Obracím se na členy naší Společnosti knihtisku s dotazem, zda někdo z nich vlastní (nebo u někoho viděl) podobnou zásilku jen s jednou známkou hodnoty 15 h, případně i více známkami (3x 5 h) ale v celkové hodnotě 15 h. Za odpověď předem děkuji.

J. Chvalovský

POZVANIE

Na riadnje vášne špirovo zvanie spolku "Občianska Beseda" týmto účtíve povolávam vserych členov spolku na 20. hodinu dňa 17. júna 1925 v Žiline do veľkej sály spolku.

DEJNY PORIADOK JE:

1. Zahajenie zasedania
2. Čítanie zápisnice z predchádzajúceho zasadnutia
3. Zpráva dozerača spolku
4. Usnesenie o hlásení o sťahovaní spolku
5. Návrh výboru na dodanie stanov spolku
6. Voľba členov výboru spolku a výboru
7. Vypovedanie spolku v miestnosti majiteľom budovy
8. Zpráva pokladníka a revidorov účtov
9. Voľné návrhy členov spolku
10. Zákľučenie veľkého zhromaždenia

V Žiline, 7. júna 1925

Dr. OTTO WRCHOWSKÝ,
doč. predseda.

Vynechané otvory v zoubkování HZ 14 u známek emisí Holubice a Osv. republika.

Nejprve poznámku k terminologii. Někteří sběratelé používají označení chybějícího otvoru ve vodorovné či svislé řadě zoubkování jako „vylomená jehla“. Myslím, že to je příliš upřesňující označení v době, kdy dosud nikdo neprokázal, že došlo ke zlomení jedné z perforační jehel a konkrétně co způsobilo vylomení.

Na základě předchozích článků uveřejněných v tomto zpravodaji a po rozhovorech se sběrateli, obdržel jsem dostatečný počet poznatků všeho druhu, z nichž nejvyužitelnější jsou pochopitelně reprodukce příslušných známek s chybějícími otvory. Proto bych rád sběratele seznámil s důvody a rozsahem studijní činnosti v jednotlivých úsecích:

A/ nahlédneme-li do druhého dílu Monografie čs. známek zjistíme, že celkový počet vytištěných známek emisí Holubice a Osv. republika činil od doby jejich vydání 1. června 1920 do 20. května 1925 neuvěřitelných 2,,877,110.000 kusů.

B/ k postupnému zoubkování tohoto obrovského množství známek musel být k dispozici dosud neznámý počet perforačních zařízení, zhotovených nejspíše jen pro zoubkování poštovních známek, a potřebný počet perforačních lišt opatřených převážně jehlami v sestavách známých pod označením hřebenové zoubkování I4.

C/ v současné době není k dispozici dostatek průkazných důkazů jaká zařízení a v jakém počtu byla používána. Na druhé straně ale existuje dostatek důkazů o důsledcích nepřesné výroby jednotlivých perforačních lišt, konkrétně pak při vrtání otvorů pro jehly.

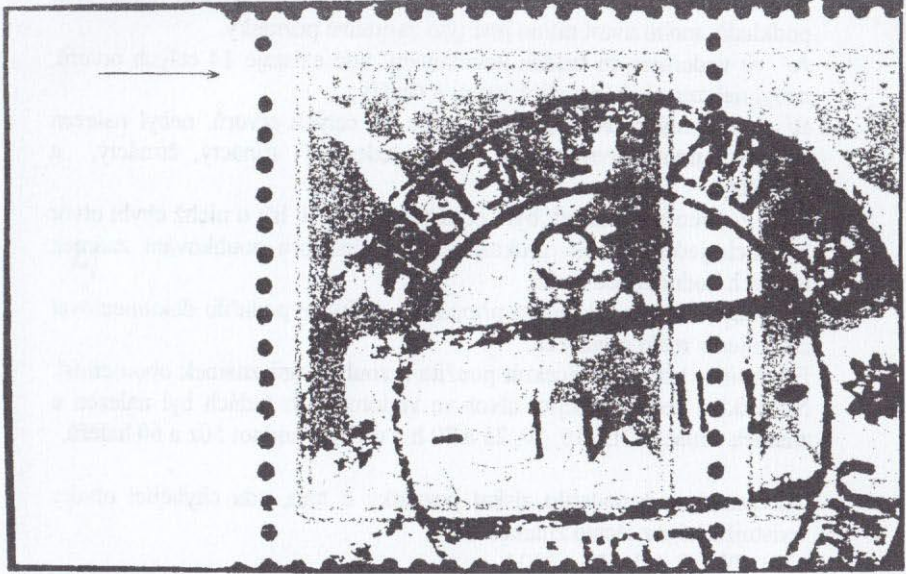
Mezi tyto důkazy patří jednak známky s chybějícími perforačními otvory a také známky s výrazně nerovnými otvory ve vodorovných i svislých řadách. Nejsou to jen nevýrazně vychýlené jednotlivé otvory, které najdeme při zvětšení téměř u každé známky, ale zejména skupiny nestejněměrně vychýlených otvorů.

V prvé etapě studijní činnosti je úkolem soustředit o nejvíce poznatků o těchto odchylkách a na základě jejich porovnávání zjistit:

A/ místa jednotlivých odchylek /chybějící otvory a výrazně nerovné řady)

B/ předložit důkazy o tom, na kterých hodnotách známek obou emisí vyskytují,

C/ základě odchylek (vad) na známkách určit známková pole ve svislých i vodorovných řadách a případně i doložit z kterých tiskových desek pochází.

Již dnes, tedy na v začátku studia, po soustředění jen části potřebných podkladů, mohu uvést mimo jiné tyto zajímavé poznatky.

A/ ve vodorovných řadách zoubkování, kde existuje 14 celých otvorů, nebyl nalezen chybějící pátý, osmý a devátý,

B/ ve svislých řadách, kde existuje 17 celých otvorů, nebyl nalezen chybějící první, čtvrtý, šestý, osmý, jedenáctý, třináctý, čtrnáctý, a šestnáctý.

C/ k zoubkování známek bylo použito celkem 20 lišt u nichž chybí otvor a z nich jedenáct bylo prokazatelně použito pro zoubkování známek různých hodnot obou emisí,

D/ řady známkových polí a případně i desky se podařilo dokumentovat zatím jen v málo případech,

E/ většina lišt byla vícekrát použita k zoubkování známek obou emisí. Na příklad šestý chybějící otvor ve vodorovných řadách byl nalezen u známek emise HOL. 10, 20, 25 a 30 h a u OR u hodnot 50z a 60 haléřů.

Až dosud se nepodařilo získat poznatky o tom, zda chybějící otvory existují také u z těchto známek:

OR: 20l, 25, 40l, 185 a 250 h

HOL: 5 fial., 10 zel, 15, 20l a 25l h

Také nebyly získány žádné poznatky o tom, že vynechané otvory jsou na známkách se zoubkování ležmý hřeben 14 nebo s řádkovým zoubkováním $13 \frac{3}{4}$ obou emisí. U těchto dvou druhů zoubkování existují nevyrovnané řady.

Kromě potvrzení existence již známých odchylek uvítám také doklady u emise Holubice, kde jsem obdržel zatím sotva 1/3 poznatků oproti emisi Osv. republika.

Mezi mnohé zajímavé nálezy lze zařadit známky u nichž chybí ve vodorovné řadě 15. a ve svislé řadě 18. otvor. Zjištěn byl na známkách OR hodnot 60 a 100 h.

Zatím jen jeden exemplář 50 h OR zelené (s vadou sestavy na ZP 1) s chybějícím druhým otvorem na levé straně dokládá existenci další svislé řady známkových polí 1 až 91.

Zatím jen u jedné známky (Hol. 5 h modrá) byl nalezen chybějící otvor v levé svislé řadě a další v pravé svislé řadě. Možná, že takovýchto výjimek existuje více i u jiných hodnot.

J. CHVALOVSKÝ

Osv. republika 50 h zelená – vada 1. negativu na ZP 35

Bílá skvrnka pod písmenem S v ČESKO (obr. 1), by se měla vyskytovat na prvních čtyřech deskách se zoubkováním HZ 14 a také na deskách sešitkového vydání tete-beche s řádkovým zoubkováním 13 ¾.

Až dosud je prokázáno, že na druhé tiskové desce vada chybí. Teoreticky by tedy měly existovat jen 3 varianty této vady 1. negativu. Zatím známe dvě:

A/ bílá skvrnka na levé straně středního vrcholku Kriváně (obr. 2)

B/ přerušená spojka řetězu na levé ruce (obr. 3)

C/ známky bez výrazných odchylek, u některých výběžek z pravého horního rohu.

Pokud nebudou nalezeny tyto varianty ve větších blocích či páskách, ztěžuje se podaří jejich identifikace na TD 1, 3 nebo 4.

Odchyłka, varianta B, byla nalezena ve svislé dvoupásce známek u nichž ve vodorovných perforačních řadách chybí šestý otvor (obr. 4).

Nález známek i z jiných, tedy i neznámých známkových polí s touto perforační odchylkou, by pomohly určit i tiskovou desku. Za informace, případně zapůjčení takovýchto známek, nebo jejich reprodukcí, předem děkuji.

4

J. Chvalovský

VN 1 - 2P 35

1

VAL. A.

VAL. B.

2

3

Osv. republika – tzv. pilové hřebenové zoubkování 14.

U některých hodnot známek emise Osv. republika se vyskytuje pilové zoubkování, zejména pak u hodnoty 30 h fialová (obr. 1 a 2). Uvedené bloky známek s tímto zoubkováním pochází z první i druhé tiskové desky. Důvodem vzniku pilového zoubkování je závada na posunovacím zařízení perforačky (obvykle svráštělý papír). Posun archu známek se tak zkrátí a změní v jakési poskakování na téměř stejném místě což zapříčiní, že na levé i pravé straně známky vzniknou malé zoubky připomínající zoubky pilky. Jednotlivé perforační otvory ve svislých řadách se však nemění a zůstávají ve stejné řadě kolmo pod sebou, což je pro hřebenové zoubkování 14 příznačné.

Za zapůjčení podkladů a spolupráci děkuji zejména panu M. Stoškovi z Prahy a panu Fr. Hrochovi ze Šumperka.

J. Chvalovský

Osv. republika 60 h modrá – padělaná zoubkování

V uplynulých měsících bylo nalezeno několik poštovně použitých známek emise Osv. republika. Jednu z nich, s řádkovým zoubkováním $13 \frac{3}{4}$, předložil pan R. Kmínek z Jičína s upozorněním, že podle jeho dosavadních zkušeností se jedná o první nález známky s řádkovým zoubkováním, vytištěné z desek hotovených galvanoplastickou technologií. Až dosud všechny nalezené známky bez retuší nebo s retušemi řetězdů z TD 17 až 20 byly úředně opatřeny hřebenovým zoubkováním 14. Znamka pochází ze známkového pole 27 dvacáté tiskové desky, což potvrdil také pan Matys ze Šumperka. Výrazným kontrolním znakem (vadou matrice) je vryp ve spodním rámu vpravo od VHB (obr. 1)

U úředně provedeného řádkového zoubkování $13 \frac{3}{4}$ (obrázek 2 – známka ZP 8, desky 8) je patrné, že otvory ve vodorovných perforačních řádkách jsou **přesně protilehlé** a mají shodné odchylky, konkrétně vychýlené otvory nahoru nebo dolů (viz šipky). Podobně tomu je i u svislých řad zoubkování.

Aprílová filatelie – smutná i úsměvná

Mnoho filatelisticky zajímavých informací se lze někdy dočíst, ale někdy i nedočíst. Posuďte sami.

V časopise TÝDEN č. 40/2005 je zveřejněn článek „Královská disciplína“ a jeho autorka Jana Erbáková v odstavci „Nejdražší české známky“ umísťuje na třetí místo (v ceně 1,5 milionu) a to i s vyobrazením známý chybotisk „padesát na padesát“. Pro neznalé je u něj v závorce zatemňující vysvětlení, cituji : „**chybně orazítovaná známka** československé pošty z roku 1927“.

V závěru tohoto článku, kde je i zmínka o padělcích, si autorka bere „do úst“ i našeho nejznámějšího a nejčestnějšího sběratele (jak jistě semilské oddělení Policie ČR prokáže) - pana Pytlíčka, kterého si dovoluje pranýřovat za prodej padělků (ke škodě sběratelů).

Z téhož článku si dovolím ocitovat ještě poslední dvě věty: „Někdy jsou dokonce falešné známky vzácnější než originál. Takový litoměřický padělek, **modrá známka v nominální hodnotě šedesát haléřů**, se nedávno vydražila za devět a půl tisíce korun.“ Platí to pro všechny modré známky o nominále 60 h nebo **jen pro popsané známky z emise Osvobozená republika** ? My „z knižtisku“ to víme, ale co další. Navíc by se slušelo dodat, že jde o padělek ke škodě pošty.

Další zajímavé informace přináší „Katalog 32. Mezinárodní aukce poštovních známek“ vydaný firmou Profil. Na str. 10, u položek věnovaných známám emise Holubice 1920 lze nalézt dvě zajímavé položky.

Zajímavější je ta první, s číslem 146, praví se v ní doslovně: „* **5 h modrá, rohový kus s retuší na 100. ZP, dv**“600.- Tento popis se nevyskytuje v aukčním katalogu této firmy poprvé. Místopřísežně prohlašuji, že na 100. ZP **žádného** z přepážkových archů se známkami Holubice 5 h v **modré barvě** (napověděl jsem dost) se žádná retuš **nevyskytuje**. Neoblubujme tedy sběratele.....

O pár řádku níž (u položky 158) lze nalézt další vícesmyslný popis: „**firemní dopis vyplacený na zadní straně 5 h fialová s retuší a dofr. Hol. na 60 h, podací razítko Zábřeh, dv, zk. Karásek**“

Vážený čtenáři, uhodni si sám o kterou retuš se jedná ?

V téže katalogu, na str. 11, se dočteme i o již zmíněném pánovi ze Semil, když u položky 174 je uvedeno, že tato známka je:

„zk. Lešetický, Gilbert a Štědrý (+ **značka a fotoatest** !/ Pytlíček)

A vida, soudní znalec pro ekonomiku nám fušuje do ověřování **pravosti známek (!)**. Inu v Česku je možné všechno.....

Se ctihodnými filatelisty se dá bojovat nebo na ně alespoň upozornit i formou zcela nenásilnou. Jíří Majer ve svém katalogu pro Vánoční aukci 3.12.2005 uvádí u leteckých celstviství jako první položku (celkově pol. 1710):

O PŘEKVAPENÍ PŘI STUDIU ZNÁMEK NENÍ NOUZE

Jedno takové překvapení jsem předčasem zažil při opětovném studiu známek s retušemi levé části spodních ráků (retuše provedené na tiskové desce před začátkem tisku), které se nachází pro sběratele emise Osvobozená republika na již dobře známém 63. známkovém poli.

Vyhledával jsem totiž známky s druhou variantou této retuše, kde díky způsobu provedení opravy a vlivem podmínek během tisku docházelo k jejímu poškozování v podobě odpadávání materiálu použitého na opravu. Vzhledem k velikosti retuše tak vzniká pro sběratele specialistu zajímavá možnost, jak svou sbírku obohatit při použití třech až čtyřech známek, o přehledný a zcela ojedinělý postup poškození, který se u této varianty nachází.

Dalším logickým postupem při studiu jednotlivých variant retuší je snaha nalézt kontrolní znak v podobě drobné vady, což nám následně usnadňuje určení nebo zařazení dané retuše. V mnohých případech se jedná dokonce o naprostou nezbytnost. Takový kontrolní znak a to na první pohled viditelný byl nalezen a popsán i u druhé varianty retuše na známkovém poli 63. Má podobu bílé skvrny trojúhelníkovitého tvaru spojující čísla 1 a 0 v pravé hodnotové číslici. Vada nebyla u všech známek nalezena, proto byla označena jako kontrolní znak nacházející se na části nákladu.

Až doposud by bylo vše v pořádku a dalo by se tím studium této varianty uzavřít, kdyby.....

kdyby nebylo při dalším prohlížení tohoto materiálu zjištěno, že to s touto vadou není nějak v pořádku. Existuje totiž několik možností, které mohou u vad nacházejících se na části nákladu nastat.

- 1) Vada vznikla před zahájením tisku nebo hned na jeho počátku a v průběhu dalšího tisku nejčastěji při přerušení a čištění tiskových desek zanikne nebo je odstraněna a dál se již nevyskytuje. V takovém případě vada doprovází retuš od jejího nepoškozeného stavu až po poškození střední velikosti.
- 2) Vada vznikla během první fáze tisku a během dalšího tisku zaniká podobně jako u první možnosti. Vada doprovází retuš od jejího mírného poškození až po středně velké.
- 3) Vada vzniká během první fáze tisku a přetrvává až do jeho závěru. Vada doprovází retuš od mírného až ke značnému (konečnému) poškození.
- 4) Vada vzniká v druhé fázi tisku (většinou po vyčištění tiskové desky) a přetrvává až do jeho závěru. Vada doprovází retuš od jejího středního poškození až po značné (konečné) poškození.

Závěrem lze pouze poznamenat, že k případnému odstranění vady retušerem docházelo pouze při přerušení tisku (většinou v době čištění tiskových desek), kdy se pořizovaly nové obtahy pro korektora. Vada v některých případech je zapříčiněna též nečistotou přichycenou k tiskové desce většinou během tisku

nebo i mastnotou. Nečistota se zpravidla ztratí právě při čištění tiskových desek, nebo může dojít k jejímu uvolnění a odpadnutí. U mastné nebo podobné skvrny dochází postupem tisku k jejímu úplnému zániku. Tímto, alespoň tak doufám pokud jsem na nic nezapomněl, končí popis možností vzniku či případného zániku vad nacházejících se na části nákladu.

A přece to na vysvětlení případu, který je u kontrolního znaku druhé varianty retuše známkového pole 63. nestačí, protože při skládání řad známek s postupem poškození se mi podařilo sestavit dvě totožné řady od nepoškozené retuše až po značně poškozenou, kde u jedné řady vada vůbec není a u druhé jí doprovází od začátku až do konce. První co může po napsání těchto informací následovat je dotaz, či se nemůže přece jenom jednat o dvě samostatné varianty. Na tento případný dotaz odpovídám: podle několika kompletních stokusových archů je prokázáno, že se nejedná o dvě samostatné varianty, ale jde skutečně pouze o jednu pocházející z jedné tiskové desky.

A pak, že studium známek je nuda. Jak je vidět i přes naše rozšiřující se znalosti nám filatelie občas předhodí „drobnou záhadu“, nad kterou si pak lámeme hlavu. Někdy může mít i jednoduché vysvětlení. Já jsem na něj prozatím nepřišel, třeba proto, že mé pátrání bylo vedeno špatným směrem. Kromě mnoha jiných i z těchto důvodů, odpověď na častou otázku „kdy už bude konečně hotová definitivní studie známek s retušemi na 63. známkovém poli“ je zatím v nedohlednu. Proto rád uvítám případné názory či rozpravu nad tímto problémem s každým, kdo o něj projeví zájem (nejlépe na schůzce naší společnosti).

Radovan BANERT

Osv. republika 100 h – odchylky na ZP 94 – TD I

Při studiu odchylek na poštovně použitých známkách vytištěných z prvé tiskové desky jsem našel několik exemplářů s téměř shodnými odchylkami, které naznačují, že by se mohlo jednat o vady vzniklé v různých obdobích tisku. Nelze vyloučit ani možnost retuší. Všechny nalezené známky mají shodné vady:

- v dlani pravé ruky je jedna vodorovná a svislá čárka, dále dvě tečky,
- v loktech obou rukou jsou kulaté tečky,
- spojená písmene OS v KOSL.

Varianty odchylek:

A/ zářez ve stehně pravé nohy je shora plný, spodní tečka slabší, přední prohlubeň se jeví menší, tečka na Řípu méně výrazná, přerušené poslední stínování ve středu sukně,

B/ zářez shora je plný, spodní tečka slabší, přední prohlubeň se jeví menší, tečka na Řípu méně výrazná, přerušené poslední stínování ve středu sukně,

C/ zářez shora je otevřený, jeho pravá strana slabší, tečky méně výrazné, spodní se vytrácí, přední prohlubeň slabší, na Řípu není tečka.

Varianty možné retuše

A/ na horní části kolena mírná proláklina, zářez zepředu kolena nezměněn,

B/ horní část bez známek zásahu, zářez zepředu menší.

Uvítám další poznatky týkající se známek pocházejících ze ZP 94 TD I.

B. Paleček

INZERCE

* Stále u emise **OR 100h** hnědá sháním větší bloky známek čisté i ražené, či jiné zajímavosti (ZT, DZ, vady tisku, zoubkování a papíru, zajímavé celistvosti a poštovní použití apod.). Za případné nabídky předem děkuji.

Dále nabízím **retuše OR 100h** i v **Řz 13 ¾** (k dispozici na schůzce spol. případně písemně).

Radovan BANERT, Trávníčkova 1765/7, PRAHA 5 Stodůlky, 155 00,
tel.: 251 619 478, e – mail:

* **Korespondenční lístky se známkou OR 40h a OR 50h** koupím jednotlivě nebo celou sbírku. Pošlete, nabídněte.

Prodám sbírku ražených a čistých známek **OR 40h TD I, TD II, protichůdných dvojic + celistvosti**.

Prodám sbírku vad a retuší **OR 100h hnědá**. K nahlédnutí 11. 3. 2006 na schůzi knihtisku.

Josef CHVALOVSKÝ, Sobínská 681, PRAHA 6 Ruzyň, 161 00

* Ke studijním účelům stále sháním větší bloky známek emise **Hospodářství a věda 1923**. Za případné nabídky, nebo pouhé zapůjčení takového to materiálu předem děkuji.

Jindřich LÁTAL, Mařatkova 916, PRAHA 4, 142 00, tel.: 241 717 976

* Hledám razítkované známky **Hradčany 15h ze VII. Tiskové desky ze známkového pole 24, 38, 47, 76, 99, a 100**. Koupím nebo vyměním za jiná známková pole nebo jiné zajímavosti u této emise. U známkových polí 24 a 99 dám dva kusy známky ze VII. TD. Za příčkový typ na známkovém poli 13. dám spirálový typ ze známkového pole 49 a navíc přidám známku z dalšího známkového pole.

František HAMR, Družstevní 448/III, SOBĚSLAV, 392 01

* Koupím **razítkované Hradčany** v jakémkoli množství ke studijním účelům včetně **přetisků „DOPLATIT“ a „SO 1920“**.

Jaroslav MICHALÍK, Renneská 1, BRNO, 639 00